

Nr 117.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv; given Stockholms slott den 10 mars 1950.

Under återopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Förslag
till
Lag
om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående
rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser
om bankaktiebolags kassareserv.

Härigenom förordnas, att lagen den 3 juni 1949 angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv, vilken lag gäller till och med den 30 juni 1950, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1951.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Drottningholms slott den 24
februari 1950.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, WEIJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, fråga om *fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv* samt anför därvid följande.

Enligt 49 § 2 mom. första punkten lagen den 22 juni 1911 (nr 74) om bankrörelse är bankaktiebolag skyldigt att i tillgångar, vilka kunna med lätthet förvandlas i penningar, redovisa kassareserv till belopp, som tillsammans med den ineliggande kassan motsvarar minst 25 procent av de förbindelser, som det åligger bolaget att vid anfordran fullgöra.

Alltsedan år 1937 ha särskilda bestämmelser — utöver det i lagen om bankrörelse intagna stadgandet — varit meddelade beträffande bankaktiebolags kassareserv. De nu gällande bestämmelserna i förevarande hänseende äro upptagna i lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv.

I nämnda lag stadgas följande.

Enligt 1 § äger Konungen i den mån sådant med hänsyn till utomordentliga omständigheter prövas nödigt — på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter hörande av bank- och fondinspektionen — förordna

a) att kassareserv, som avses i 49 § 2 mom. första punkten lagen om bankrörelse, tillsammans med bankaktiebolags ineliggande kassa skall uppgå till viss bestämd kvotdel, högst tjugufem procent, av bolagets förbindelser med undantag av garantiförbindelser och skulder på grund av insättningar å sparskasseräkning;

b) att viss bestämd kvotdel av den summa av bankaktiebolags ineliggande kassa och kassareserv, som bolaget jämlikt nämnda lagrum eller, om förordnande enligt a) meddelats, jämlikt förordnandet är skyldigt att redovisa, skall utgöras av, förutom ineliggande kassa, medel innestående i riks-

banken och, i händelse sådant finnes kunna medgivas, likvida avista tillgodohavanden hos utländsk bank eller bankir;

c) att viss bestämd kvotdel av den under b) angivna summan skall utgöras av medel innestående i riksbanken samt att, om bankaktiebolags i riksbanken innestående medel icke uppgå till sålunda föreskrivet belopp, bolaget skall till riksbanken gälda ränta å underskottet, beräknat enligt av Konungen angivna grunder, efter en räntesats som fastställes av riksbanken, dock högst en procent över riksbankens lägsta diskonto vid diskontering av växlar på högst tre månader.

Oavsett vad som föreskrivits vid förordnande enligt a) skall kassareserven utgöra lägst det i lagen om bankrörelse bestämda beloppet.

I 2 § stadgas, att förordnande enligt 1 § må meddelas beträffande samtliga bankaktiebolag eller sådana, vilkas egna fonder uppgå till visst angivet belopp, och att de bankaktiebolag, som förordnandet omfattar, må efter storleken av egna fonder uppdelas i grupper, för vilka olika kvotdelar fastställas.

Enligt 3 § må Konungen, efter hörande av fullmäktige i riksbanken samt bank- och fondinspektionen, beträffande visst bankaktiebolag medgiva sådan avvikelse från meddelat förordnande, som med hänsyn till de för bolaget föreliggande särskilda omständigheterna prövas erforderlig.

Ifrågavarande lag, som trädde i kraft den 1 juli 1949, gäller till och med den 30 juni 1950. Av Konungen jämlikt sagda lag meddelat förordnande må ej äga tillämpning längre än lagen äger giltighet.

Några bestämmelser ha hittills icke meddelats enligt 1949 års lag.

I en den 2 februari 1950 dagtecknad, till Kungl. Maj:t ställd skrivelse ha *fullmäktige i riksbanken* anför, att det enligt fullmäktiges mening fortfarande vore erforderligt att i beredskapssyfte äga tillgång till särskilda medel, som kunde vara ägnade att begränsa kreditgivningen. Med hänsyn till att de i lagen om bankrörelse intagna bestämmelserna om bankaktiebolags kassareserv kunde förutsättas bli föremål för omarbetning i samband med den allmänna översyn av banklagen, som 1949 års banklagssakkunniga erhållit i uppdrag att verkställa, och då den särskilda beredskapslagstiftning, varom här vore fråga, sammanhängde med utformningen av dessa kassareservbestämmelser, ansåge fullmäktige det lämpligt att i oförändrad form förlänga nu gällande beredskapslagstiftning, förslagsvis för en tid av ytterligare ett år.

I enlighet härmed ha fullmäktige hemställt, att 1949 års lag måtte erhålla förlängd giltighet till och med den 30 juni 1951.

Över bankofullmäktiges framställning ha, efter remiss, utlåtanden avgivits av fullmäktige i riksgäldskontoret samt bank- och fondinspektionen.

Fullmäktige i riksgäldskontoret ha förklarat sig icke ha något att erinra mot att ifrågavarande lagstiftning erhöle förlängd giltighet för tiden till och med den 30 juni 1951.

Bank- och fondinspektionen har erinrat om att inspektionen redan vid tillkomsten av 1949 års lag framfört vissa erinringar mot denna lagstiftning vilka dock endast i vissa delar beaktades. Den mening inspektionen då givit uttryck åt saknade inspektionen skäl att frångå. Då emellertid den ifrågasatta förlängningen av giltigheten för berörda lag avsåge blott ett år och då det enligt vad inspektionen erfarit kunde antagas, att 1949 års banklagsakkunniga i god tid dessförinnan skulle hinna framlägga förslag till mera definitiva lagbestämmelser angående bankernas kassareservskyldighet, ansåge sig inspektionen kunna tillstyrka bifall till bankofullmäktiges framställning.

Departementschefen. I likhet med bankofullmäktige och de i ärendet hörda remissinstanserna anser jag det åt Konungen lämnade bemyndigandet att meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv fortfarande böra bibehållas och biträder i enlighet härmed förslaget, att 1949 års lag förlänas fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1951.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ett inom finansdepartementet upprättat förslag till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv*, av den lydelse *Bilaga*¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 rege- ringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Ingvar J:son Rörs.

¹ Bilagan, som är likalydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här utslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 9 mars 1950.

N ä r v a r a n d e:

justitieråden GEIJER,
LECH,
regeringsrådet QUENSEL,
justitierådet BECKMAN.

Enligt lagrådet den 9 mars 1950 tillhandakommet utdrag av protokoll över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 24 februari 1950, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av byråchefen i finansdepartementet, hovrättsrådet Henning Nitelius.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:
Bengt Larson.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 10 mars 1950.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sköld, lagrådets den 9 mars 1950 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 24 februari 1950 remitterade förslaget till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 3 juni 1949 (nr 314) angående rätt för Konungen att i vissa fall meddela särskilda bestämmelser om bankaktiebolags kassareserv.*

Föredraganden hemställer att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik Skiöld.